

Asia: VN/19527/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi henkilöön liittyvää irtisanomisperustetta koskevan lainsäädännön muuttamisesta (työsopimuslain ja merityösopimuslain muuttaminen)

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleistä lausuttavaa esitysluonnoksesta

Erikoiskaupan liitto kannattaa kaikkia sellaisia toimia, jotka parantavat työllistämisen edellytyksiä. Taloudellisen toimeliaisuuden lisäämisen kannalta on tärkeää, että työllistämisen esteitä puretaan ja alennetaan työllistämisen kynnyksiä. On myönteistä, että hallituksen esityksessä selkeästi todetaan, että lainmuutoksen tarkoituksena on irtisanomiskynnyksen alentaminen. Mihin uusi irtisanomiskynnys tarkalleen ottaen asettuisi jää epäselväksi ja tulevan oikeuskäytännön varaan.

2. Asiallisen syyn vaatimus ja sen täsmentäminen (luonnoksen 7 luvun 2 §:n 1 momentti)

Nykyinen asiallisen ja painavan syyn vaatimus on lakiesityksessä korvattu asiallisella syyllä, jonka takia työnantajalta ei voida kohtuudella edellyttää sopimussuhteen jatkamista irtisanomisaikaa pidempään. Kohtuullisuus on hyvin tulkinnanvarainen ilmaisu ja tulisi riittää, että irtisanomisperusteeseen liittyy erikseen todettu kokonaisarviointi, jonka yhteydessä myös kohtuullisuus tulee tulkituksi.

Perusteluissa on pyritty täsmentämään hyväksytyjen irtisanomisperusteiden tulkintaa. Tämä on tärkeää, jotta voidaan arvioida asiallisen syyn perusteita mahdollisimman tarkasti. Työntekijän alisuoriutuminen on perusteluissa erikseen mainittu, mikä on tärkeää, kun tähän asti tilanne on voinut olla tulkinnanvarainen.

3. Kokonaisarvioinnin perusteet (luonnoksen 7 luvun 2 §:n 2 momentti)

Irtisanomisperusteiden kokonaisarviointia tarvitaan vain, jos työntekijän rikkomus tai laiminlyönti on vakavuudeltaan sallitun ja kielletyn irtisanomisperusteen rajalla. Tätä kohtaa tulisi vielä säädösehdotuksessa selkeyttää.

4. Uudelleensijoitusvelvollisuutta koskeva muutos (luonnoksen 7 luvun 2 §:n 3 momentti)

Lähtökohtana pitää olla, että henkilöön liittyvään irtisanomisperusteeseen ei liity uudelleensijoitusvelvollisuutta. Varsinkin pienissä erikoiskaupan yrityksissä tämä olisi mahdotonta.

5. Varoittamista koskevat muutokset (luonnoksen 7 luvun 2 b §)

Varoituksen antamisen tarkka muutosäännös ei ole tarpeellinen. Esitysluonnoksessa mainittu lisäedellytys, jonka mukaan työntekijälle pitää kertoa myös työsopimuksen irtisanomisen uhasta, on turha ja voi aiheuttaa varoituksen muuttumisen pätemättömäksi, vaikka osapuolet ovat täysin tietoisia myös varoituksen merkityksestä.

Kannatamme ehdotusta, jonka mukaan uutta varoitusta ei tarvitse antaa, jos työntekijä on aiemmin saanut varoituksen ja uusi rikkomus osoittaa samanlaista moitittavuutta tai välinpitämättömyyttä työsuhteeseen liittyvien velvoitteiden noudattamisessa.

6. Merityösopimuslain muuttaminen

-

7. Muut huomiot

Voimaatulosäädöstä on tarpeen yksinkertaistaa ja selkeyttää koskemaan kaikkia voimaantulon jälkeen syntyviä tapauksia ja myös ennen lain voimaantuloa annettuja varoituksia.

Erikoiskaupan liiton mielestä on tärkeää, että esitys mahdollistaa joustavamman toiminnan tilanteissa, joissa työsuhteen jatkaminen ei ole enää mahdollista. Tämä madaltaa myös työllistämisen kynnystä, kun työsuhteen päättäminen onnistuu tarvittaessa joustavammin. Muutos tukee myös erikoiskaupan yritysten kannattavuutta, mikä nykytilanteessa tarvitsee kaiken tuen.

Ropponen Jukka
Erikoiskaupan liitto Etu ry